

TEMATICĂ EXAMEN SPECIALITATE PSIHIATRIE ADULȚI

ARGUMENTE

Se propune o modificare a tematicii examenului pentru medic specialist/primar, utilizată și în concursurile pentru ocuparea unor posturi din rețeaua Ministerului Sănătății, ținând cont de mutațiile din ultimele decenii, în neuroștiințe și psihiatrie. Dimensiunea conceptuală și problematica nosografică au nevoie în momentul actual de mutarea centrului de greutate din versantul predominant psihopatologic – statistic, în versantul neurobiologic – medical.

Descifrarea mecanismelor etiopatogenice permite îmbunătățirea semnificativă a calității asistenței și în special a strategiilor terapeutice în beneficiul pacientului, cu eficacitate superioară, ameliorarea calității vieții și reducerea costurilor globale.

Un alt argument pentru propunerea de modificare a tematicii de examen constă în necesitatea delimitării cât mai exacte a temelor propuse, pentru a nu lăsa loc la ambiguități și incertitudini.

PROBE DE EXAMEN:

- **Pentru examenul de medic specialist – 3 probe**
 - I. Proba scrisă - II. Proba clinică – III. Proba practică**
- **Pentru examenul de medic primar – 3 probe**
 - I. și II. Probe clinice - III. Proba practică**

I. PROBA SCRISĂ (Tematică valabilă pentru examen medic specialist)

1. Normalitate, anormalitate, sănătate și boală psihică.
2. Bazele biologice ale Psihiatriei – vulnerabilitatea:
 - vulnerabilitate genetică
 - vulnerabilitate biologică – teoria neurodezvoltării, neuroanatomie funcțională
 - vulnerabilitate biochimică – neuromediatorii
3. Vulnerabilitatea psiho-socială în Psihiatrie – factorii familiali și sociali, adaptare și nonadaptare socială. Stresul și factorii traumatizanți.
4. Doctrină psihopatologică – psihanaliza, cognitivismul, behaviorismul, psihosomatica.
5. Endogeneză, psihogeneză, somatogeneză, psihosomatică.
6. Concepția clinico-nosografică în psihiatria contemporană – clasificarea tulburărilor psihice (CIM X – OMS, DSM IV – APA). Diagnosticul multiaxial din perspectiva clinică.

7. Elemente de epidemiologie psihiatrică: generalități și, importanță, ramuri, factori de risc în suferințele psihiatrice majore, date epidemiologice privind tulburarea depresivă și bipolară, schizofrenie, demențe.
8. Semiologie psihiatrică: procesele cognitive (atenție, percepție, memorie, gândire).
9. Procesele afectivo-conative (afectivitate, motivație, voință și psihosomotricitate).
10. Sindroamele psihopatologice: tulburările de conștiință, sindroame nevrotice (anxios, fobic, obsesiv-compulsiv, disociativ-conversiv); sindroame delirant-halucinatorii: sindromul de automatism mintal; sindroamele afective; sindromologia schizofreniei, sindromul Korsakov, sindromul Ganser.
11. Sindroamele deficitare: deteriorativ-demențial, de nedezvoltare a personalității.
12. Demența în Boala Alzheimer și alte demențe neurodegenerative: demența din boala Parkinson, demența frontotemporală, demența cu corpusculi Lewis, demența vasculară.
13. Tulburări psihice în ateroscleroza cerebrală.
14. Tulburări psihice în tumorile cerebrale.
15. Tulburări psihice în bolile endocrine: disfuncții tiroidiene, suprarenale, hipotalamo-hipofizare.
16. Tulburări psihopatologice corelate ciclului menstrual, sarcinii, menopauzei.
17. Tulburări psihice în epilepsie: critice, intercritice, tulburări permanente de personalitate.
18. Alcoolismul cronic: tulburări psihice și somatice, elemente psihopatologice, psihozele alcoolice; aspecte clinico-terapeutice și sociale.
19. Toxicomaniile (opioace, cocainică, amfetaminică): tulburări psihice și somatice, dependență și sevraj; aspecte clinico-terapeutice și sociale.
20. Tulburările de personalitate: elemente etiopatogenice, aspecte psihopatologice, clinico-evolutive și terapeutice.
21. Schizofrenia: aspecte etiopatogenice, psihopatologice, clinico-evolutive și terapeutice.
22. Tulburările delirante acute și persistente: aspecte etiopatogenice, psihopatologice, clinico-evolutive și terapeutice.
23. Episodul maniacal, tulburarea bipolară: aspecte etiopatogenice, psihopatologice, clinico-evolutive și terapeutice.
24. Episodul depresiv, tulburarea depresivă recurentă, ciclotimia, distimia: aspecte etiopatogenice, psihopatologice, clinico-evolutive și terapeutice.
25. Tulburările anxioase și fobice, tulburarea obsesiv-compulsivă, reacția acută de stress, tulburarea de stress post-traumatic: aspecte psihopatologice, clinico-evolutive și terapeutice.

26. Tulburările nevrotice și somatoforme: tulburarea disociativă, tulburarea de somatizare: aspecte psihopatologice, clinico-evolutive și terapeutice.
27. Tulburările de alimentație, tulburările de somn, și disfuncțiile sexuale neorganice.
28. Tulburările de personalitate și comportament: aspecte psihopatologice, clinico-evolutive și terapeutice.
29. Retardul mental: generalități, clasificare, aspecte etiopatogenice și clinice.
30. Tulburări specifice de dezvoltare în perioada copilăriei (autismul și spectrul autist), tulburări afective și psihotice cu debut în copilărie și adolescență.
31. Comportamentul suicidar: factori de risc și predicție, aspecte psihopatologice și clinico-evolutive.
32. Terapii farmacologice: generalități, elemente de psihofarmacologie clinică, alianța terapeutică.
33. Antipsihotice: generalități, clasificare, indicații, efecte adverse, contraindicații.
34. Antidepresive, timostabilizatoare și anxiolitice: generalități, clasificare, indicații, efecte adverse, contraindicații.
35. Medicamente antidemențiale și pentru tulburările de somn: generalități, clasificare, indicații, efecte adverse, contraindicații.
36. Psihoterapiile: de inspirație psihanalitică, cognitiv-comportamentale, experiențiale, individuale și de grup.
37. Terapia electroconvulsivantă: indicații, efecte adverse, contraindicații.
38. Urgențele psihiatrice și intervenția în criză: elemente psihopatologice, clinice și terapeutice.
39. Principii de expertiză medico-legală, aspecte de psihiatrie forensică.
40. Instituții psihiatrice, psihiatria comunitară, psihiatria de legătură.

II. O SINGURĂ PROBĂ CLINICĂ PENTRU EXAMENUL DE MEDIC SPECIALIST

I – II. DOUĂ PROBE CLINICE PENTRU EXAMENUL DE MEDIC PRIMAR

Cazurile clinice se vor alege din tematica probei scrise.

III. PROBA PRACTICĂ

1. Examinarea, obținerea datelor și diagnosticul în psihiatrie.
 - Diagnosticul în perspectiva definițiilor operaționale în psihiatrie pe baza /”criteriilor de diagnostic”/ ale ICD-10-DCR și DSM-IV

- Diagnosticul multiaxial (perspectiva DSM-IV și ICD-10)
2. Investigația imagistică (tomografie computerizată, RMN, SPECT); generalități, indicații și contraindicații, evidențe patologice în tulburările psihiatrice majore.
 3. Electroencefalografia în psihiatrie: generalități; indicații, elemente patologice pentru diagnosticul psihiatric și terapia psihotropă.
 4. Examenul fundului de ochi în psihiatrie; generalități; indicații, elemente în diagnosticul psihiatric.
 5. Rolul evaluărilor biochimice în psihiatrie.
 6. Evaluarea și semnificația clinică a sindromului extrapiramidal.
 7. Evaluarea și semnificația clinică a sindromului dismetabolic.
 8. Scale de evaluare în depresie.
 9. Scale și utilizate în diagnosticul deficitului cognitiv, inclusiv MCI (Minimal Cognitive Impairment): MMSE, ADASCOG.
 10. Scala de evaluare globală a funcționalității (GAFS)

BIBLIOGRAFIE

1. Angheluță V, Nica-Udangiu Ș, Nica-Udangiu L. Psihiatrie epidemiologică, *Ed. Medicală*, București, 1983.
2. Ardelean M, Suci R, Nireștean A. Tulburări din spectrul anxietății, *Editura Medicala Callisto*, 2006, ISBN: 973-87261-1-5
3. Birț AM. Psihiatrie. Prolegomene clinice, *Ed. Dacia*, Cluj-Napoca, 2001
4. Brânzei P, Chiriță V, Boișteanu P, Cosmovici N, Astărăstoae V, Chiriță R. Elemente de semiologie psihiatrică și psihodiagnostic, *Ed. Psihomnia*, Iași, 1995
5. Chiriță R, Papari A (red.). Tratat de Psihiatrie, *Ed. Fundația „Andrei Șaguna“*, Constanța, 2002
6. Cornuțiu G - Breviar de Psihiatrie, *Editura Universității din Oradea*, 2008, ISBN 978-973-759-579-9
7. Cosman D. Sinuciderea. Studiu in perspectiva biopsihosociala, *Ed. Risoprint*, Cluj-Napoca, 1999
8. Dehelean L. Bazele Biologice ale Psihiatriei. *Ed. Orizonturi Universitare*, Timișoara, 2010
9. Dobrescu I. Manual de Psihiatrie a copilului si adolescentului, *Ed. Infomedica*, București, 2010

10. Gaboș Grecu I, Grecu Gaboș M, Raduly L – Depresia Metode de diagnostic și tratament, *Ed. Farmamedia*, Târgu Mureș, 2007, ISBN: 973-87462-9-9
11. Gheorghe MD. Actualități în psihiatria biologică, *Ed. Intact*, 1999, București
12. Gheorghe MD. Ghid terapeutic. Tulburare bipolară, *Ed. Medicală Universitară*, Craiova 2001
13. Ionescu G. Tratat de psihologie medicală și psihoterapie, *Ed. Asklepios*, 1995
14. Lăzărescu M, Bărănescu R. Psihopatologie descriptivă. Semne și sindroame în tulburările mentale, *Ed. Polirom*, 2011.
15. Lăzărescu M, Nireștean A. Tulburările de personalitate, *Editura Polirom*, 2007, ISBN: 978-973-46-0760-0
16. Lăzărescu M. Bazele psihopatologiei clinice, *Ed. Academiei Române*, București, 2010
17. Marinescu D, Udriștoiu T, Chiriță V. Ghid Terapeutic. Schizofrenie, *Ed. Medicală Universitară*, Craiova, 2001
18. Micluția I. Psihiatrie, *Ed. Medicală Universitară Iuliu Hațieganu*, Cluj-Napoca, 2002
19. Podea DM, Suciu R, Chendereș RM. Anxietatea (p. 143-312) în Marinescu D, Udriștoiu T, Podea D, Ciucu A. Tulburarea depresivă și anxioasă. Actualități, *Editura Aius PrintEd*, Craiova 2008.
20. Predescu V (red.). Psihiatrie, vol I, *Ed. Medicală*, 1988
21. Predescu V (red.). Psihiatrie, vol II, *Ed. Medicală*, 1988
22. Prelipceanu D (red.). Psihiatrie clinică, *Editura Medicală*, București, 2011
23. Prelipceanu D, Mihăilescu R, Teodorescu R. Tratat de sănătate mintală, vol I, *Ed. Enciclopedică*, București, 2000
24. Scripcaru Gh, Astărăstoae V, Boișteanu P, Chiriță V, Scripcaru C. Psihiatrie medico-legală, *Ed. Polirom*, Iași, 2002
25. Tudose C. Demențele, *Ed. Infomedica*, 2001
26. Udriștoiu T, Marinescu D, Boișteanu P. Ghid terapeutic. Depresie majoră, *Ed. Medicală Universitară*, Craiova, 2001
27. Zăvoi R, Udriștoiu T, Marinescu D. Elemente de Psihiatrie Medico-Legală, *Ed. Medicală Universitară*, Craiova, 2007
28. *** American Psychiatric Association. DSM-IVTM - Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Fourth Edition, *American Psychiatric Association*, Washington D.C., 2005
29. *** Organizația Mondială a Sănătății - CIM-X - Clasificarea Internațională a Maladiilor, Ed. X, *Ed. Medicală*, 1994
30. ICD 10 – Clasificarea tulburărilor mentale și de comportament. Simptomatologie și diagnostic clinic. *Ed. All Educational*, 1998 (Traducere Dehelean M, Ienciu M, Nicoară O)

TEMATICĂ EXAMEN SPECIALITATE PSIHIATRIA COPILULUI ȘI ADOLESCENTULUI

(Coordonator Prof. univ. dr. Iuliana DOBRESU, U.M.F. Carol Davila București)

PROBE DE EXAMEN:

- **Pentru examenul de medic specialist – 3 probe**
I. Proba scrisă - II. Proba clinică – III. Proba practică
- **Pentru examenul de medic primar – 3 probe**
I. și II. Probe clinice - III. Proba practică

I. PROBA SCRISĂ (Tematică valabilă pentru examen medic specialist)

1. Conceptul de sănătate mintală la copil și adolescent.
2. Concepția clinico-nosografică în psihiatria contemporană – clasificarea tulburărilor psihice (CIM X – OMS, DSM IV – APA). Diagnosticul multiaxial din perspectiva clinică.
3. Bazele biologice ale Psihiatriei copilului și adolescentului – vulnerabilitatea:
 - vulnerabilitate genetică;
 - vulnerabilitate biologică – neuroanatomie funcțională;
 - vulnerabilitate biochimică – neuromediatorii.
4. Dezvoltarea psihomotorie a copilului și adolescentului.
5. Vulnerabilitatea psiho-socială în Psihiatria copilului și adolescentului – factorii familiali și sociali.
6. Suferința cerebrală pre-, peri- și postnatală și consecințele sale în plan psihopatologic.
7. Senzații, percepții, reprezentări și tulburările lor.
8. Atenția și tulburările de atenție.
9. Memoria și tulburările de memorie.
10. Gândirea și tulburările de gândire.
11. Limbaj și comunicare, tulburările de vorbire, limbaj și comunicare.
12. Imaginația și tulburările imaginației.
13. Procesele afective și tulburările lor.
14. Voința și tulburările proceselor voliționale.
15. Conduite pulsionale și tulburările lor.
16. Activitatea și tulburările activității motorii și comportamentului expresiv.

17. Conștiința și tulburările de conștiință.
18. Temperament, caracter și personalitate.
19. Sindroame psihopatologice.
20. Sindroame neurologice: sindroame corticale, sindroame de neuron motor central și periferic, sindroame extrapiramidale, sindromul talamic și hipotalamic, sindroame de trunchi cerebral, sindromul cerebelos, sindromul medular, sindromul vestibular, sindromul de hipertensiune intracraniană, sindroame senzitive și senzoriale, sindromul miopatic și miastenic, sindromul meningeal.
21. Întârzierile mintale.
22. Schizofrenia .
23. Tulburările schizoafective.
24. Episodul maniacal.
25. Episodul depresiv.
26. Tulburarea depresivă recurentă.
27. Tulburarea afectivă bipolară.
28. Tulburări afective persistente: distimia, ciclotimia.
29. Tulburările de personalitate.
30. Tulburările pervazive de dezvoltare/Tulburările de spectru autist.
31. Tulburările specifice de dezvoltare a limbajului și vorbirii.
32. Tulburări specifice de dezvoltare a abilităților școlare.
33. Tulburări specifice de dezvoltare a funcției motorii.
34. Tulburări de alimentare la copilul mic.
35. Tulburări ale instinctului alimentar la adolescent.
36. Enurezisul și encoprezisul.
37. Ticurile și tulburarea Gilles de la Tourette.
38. Balbismul.
39. Tulburarea hiperchinetă cu deficit de atenție.
40. Somnul și tulburările de somn la copil și adolescent.
41. Tulburări ale dezvoltării și identității sexuale la copil și adolescent.
42. Tulburările de conduită și delincvența infanto-juvenilă.
43. Depresia și tulburările depresive la copil și adolescent.
44. Tulburările anxio-fobice.
45. Tulburarea obsesiv-compulsivă.
46. Reacții la stres și tulburări de adaptare.

47. Tulburările conversive și disociative.
48. Tulburări mintale și comportamentale datorate utilizării unor substanțe psihoactive.
49. Deprinderi și impulsuri patologice la copil și adolescent.
50. Tulburările reactive de atașament.
51. Manifestări psihice în tulburările organice cerebrale (infecțioase, intoxicații, tumori, traumatisme cranio-cerebrale), boli neurologice și endocrine la copil și adolescent.
52. Embriopatii, fetopatii și tulburări psihice post-suferință obstetricală.
53. Tulburări psihice asociate bolilor somatice acute și cronice ale copilului și adolescentului și ale unui membru al familiei.
54. Tulburări psihice în epilepsia copilului și adolescentului.
55. Tulburări psihice legate de sarcină și perioada de lactație.
56. Comportamentul autoagresiv și suicidul la copil și adolescent.
57. Cefaleea la copil și adolescent.
58. Manifestări paroxistice epileptice și neepileptice.
59. Stările comatoase.
60. Principii de expertiză medico-legală, aspecte de psihiatrie forensică.
61. Psihofarmacologia la copil și adolescent.
62. Principii ale psihoterapiei la copil și adolescent.
63. Consilierea familiei.
64. Urgențele psihiatrice. Principii de intervenție în criză.

II. O SINGURĂ PROBĂ CLINICĂ PENTRU EXAMENUL DE MEDIC SPECIALIST I – II. DOUĂ PROBE CLINICE PENTRU EXAMENUL DE MEDIC PRIMAR

Cazurile clinice se vor alege din tematica probei scrise.

PROBĂ PRACTICĂ

1. Interpretarea unui buletin de analiză a LCR.
2. Interpretarea unei electroencefalograme.
3. Interpretarea unui examen computertomografic și a unui examen de rezonanță magnetic nucleară.
4. Interpretarea unui examen al fundului de ochi.
5. Principiile probelor de evaluare a inteligenței și interpretarea lor (WISC, Raven, Simon Binet).
6. Principiile de aplicare ale testelor ADOS și ADI R.

7. Principiile de aplicare ale testului NEPSY.
8. Principiile de aplicare ale interviului KID SCID.
9. Principiile de aplicare ale scalei ADHD RS.
10. Principiile de aplicare ale probelor proiective – CAT și TAT.
11. Evaluarea nivelului dezvoltării psihice a unui copil sub vârsta de 6 ani – testul Portage.

BIBLIOGRAFIE

1. Ciofu E. *Tratat de Pediatrie, Ed. Medicală*, București, 2001.
2. Dobrescu I. *Actualitati in psihofarmacologia Copilului si Adolescentului, Ed Amaltea*, București, 2005.
3. Dobrescu I. *Copilul neastâmpărat agitat și neatent, Editura Infomedica*, București, 2006.
4. Dobrescu I. *Manual de Psihiatrie a copilului si adolescentului, Ed. Infomedica*, București, 2010.
5. Dobrescu I. *Psihiatria copilului și adolescentului - Ghid practic, Ed. Med.*, 2002.
6. Iana G. *Neuroradiologie – Craniu – Curs pentru studenți și rezidenți, Editura Universitară Carol Davila*, București, 2006.
7. Iftene F. *Toxicomaniile copilului și adolescentului, Editura Medicală Universitară Iuliu Hațieganu*, Cluj Napoca, 2004.
8. Kaplan & Sadock. *Terapie medicamentoasă în psihiatrie, Ed. Med. Callistro*, 2002.
9. Măgureanu S. *Elemente de neurologie pediatrică, Ed. Universitară C. Davila Buc.*, 1999.
10. Milea S, Meila P. *Tratat de pediatrie vol. 6, Ed. Medicală*, București, 1988.
11. Mircea T. *Psihologia și psihopatologia dezvoltării copilului mic, Ed. Augusta*, Timișoara 1999
12. Mircea T. *Tratat de Psihiatrie Developmentală a copilului si adolescentului, Ed ArtPres*, Timișoara, 2008.
13. Mircea T. *Tratat de psihopatologie a dezvoltării copilului si adolescentului, Ed ArtPres*, Timisoara, 2006.
14. Mircea T. *Tratat de psihopatologie și sănătate mintală a copilului și adolescentului, Ed ArtPres*, Timisoara, 2004.
15. Oancea C. - *Tehnici de sfătuire/consiliere*, București, 2002.
16. Popescu V. *Neurologie pediatrică vol.1+2, Ed. Teora*, București, 2001.
17. Predescu V. *Psihiatrie vol.1, Ed. Med.*, 1989.
18. Predescu V. *Psihiatrie vol.2, Ed. Med.*, 1998.

19. Prelipceanu D. Ghid de tratament în abuzul de substanțe psiho-active, ed. a 2-a, *Ed. Infomedica*, 2002.
20. Prelipceanu D. Psihiatrie clinică (red.), *Editura Medicală*, București, 2011.
21. Rogozea R, Constantin D, Măgureanu S. Actualități în epilepsie, *Ed. Tehnică*, Buc. 1999
22. Sadock B, Sadock V, Kaplan & Sadock - Manual de buzunar de psihiatrie clinică, ed. a 3-a, (apud Lippicott Williams & Wilkins 2001), *Ed. Med.*, 2002.
23. Scripcaru Gh, Astărăstoae V, Boișteanu P, Chiriță V, Scripcaru C. Psihiatrie medico-legală, *Ed. Polirom*, Iași, 2002.
24. *** American Psychiatric Association - DSM- IV TM - Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Fourth Edition, American Psychiatric Association, Washington D.C., 2005
25. *** Organizația Mondială a Sănătății - CIM-X - Clasificarea Internațională a Maladiilor, Ed. X, *Ed. Medicală*, 1994